

Izbija razen nedelj in
praznikov vsak dan
popoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
jema. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostolpna peti-
vrstica 60 vin., pogojen
prostor 1 K; razglasi in
poslano vrstica po 1 K;
večkratne objave po do-
govoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezna šte. stane
— 40 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za četrt leta
18 K, za mesec 6 K,
za Nemčijo celo leto 77 K,
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklamacije z
list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Tri naloge jugoslovanskega proletarijata.

V jugoslovanski državi čakajo vse, ki žive od dela, težke borbe. Nova država še ni urejena in konsolidirana. Velika državno-gospodarska vprašanja so še nenačeta. Nodilni možje še ne vedo, kako bi pristopili k vprašanju valute, agrarne reforme, nacionalizacije veleindustrije. Socialno politično delo je že danes velik dolžnik napram ljudstvu, lastni delovnemu ljudstvu.

Vse bo treba trdo priboriti. In za ta boj se je treba pripraviti. Tri velike naloge mora izvršiti proletarijat v Jugoslaviji že v bližnji bodočnosti.

1. Izpopolniti in razširiti mora svoje politične, gospodarske in kulturne organizacije. Te so mu potrebne že v vsakdanjem boju. Treba pa se ni misliti tudi na to, da Evropa še ni urejena in tudi še dolgo ne bo. Rusija je s svojo revolucijo zmaga la idejno in materijalno. Za vsakogar je jasno, da bodo posledice te zmage še večje nego so bile one zmagovite francoske revolucije. Ta poslednja je zadala smrtni udarec fevdalizmu, ki je od tedaj neprestano hiral; ruska revolucija pa je nedvomno zadala smrtni udarec kapitalizmu in imperializmu. Samo vprašanje gospodarskega in zlasti kulturnega razvoja v posameznih deželah je še, da končno propadeta vsepovsod. Tudi na zapadu se med ljudstvom pripravljajo k neviht. V političnem pogledu zavijajo delavske množice na levo, na cesto socialnega radikalizma. Ves svet je nezadovoljen. Mirovni kongres v Parizu ni zmogel zadovoljiti množice, ki so vsak dan bolj razočarani v svojih pričakovanjih. Če pride do poloma v Italiji in Rumuniji, potem čakajo tudi jugoslovanski proletarijat zelo velike naloge.

Teh nalog pa ne bo zmogel, če bodo njegove organizacije male in nezadostne. Brez njih tudi ne bo mogel izvesti bojev na znotraj za svoja politična in gospodarska prava. Velika ljudska masa je le toliko močna, v kolikor je organizovana. Posamezniki ne pomenjajo nič, organizacija vse. Zato je treba, da se vseh organizacij, politične, gospodarske in kulturne. Vsakdo, ki se čuti zmožnega, naj dela sedaj s povdolenjo močjo. Pri tem pa moramo imeti neprestano pred očmi, da spadajo v socialistično stranko predvsem proletarci, t. j. oni sloj, ki čuti socialno krivico in misli protikapitalistično. Ljudje, ki mislijo kapitalistično in se vrivajo v socialistične vrste zgolj vsled nacionalnih ali celo osebnih povodov, ne spadajo v socialistično stranko in jih je treba zavrniti. Kakor ne spadajo v social-

istično stranko slovenski ali drugi jugoslovanski nacionalni sovinitisti, tako ne spadajo v njo n. pr. nemški nacionalci. Socialistična stranka temelji na razrednem boju, njena prva in poglavitna naloga je: boj proti kapitalistični družbi in njenim kvarnim posledicam.

2. Druga naloga proletarijata v Jugoslaviji je, da ustvari enotno, načelno jasno, socialistično stranko. Enotna stranka je potrebna in nujna. Vsako cepljenje in vsak separatizem je škodljiv. Zgolj enotna jugoslovanska socialistična stranka more dati garancije za uspešen boj v bližnji bodočnosti, more dati proletarijatu tisto moč, ki jo defansko ima, ki pa razcepljena na razne strančice ne pomenja veliko. Srbska, hrvatsko-slavonska, bosanska, slovenska itd. soc. dem. stranka — vse se morajo zlit v eno samo celoto. Seveda ne bomo smeli v ti za- jednici pogrešati tudi tiste nemške sodruge, ki žive med nami in ki po svojem socialističnem čustvu in mišljenju spadajo v naše vrste.

Enotna jugoslovanska socialistična stranka je mogoča. Danes so med nami še razne razlike, ki jih je pa lahko premagati, ako si bomo jasni v načelih. Socialno-demokratski program, sloneč na znanstvenih rezultatih Marxa, Engelsa, Kantskega in drugih, je tista idejna podlaga, na katero lahko zidamo enotno stranko. Vprašanja taktike so podrejenega pomena, ki se rešujejo od časa do časa, po potrebi. Vsled raznolikosti posameznih dežel v naši državi, tako glede gospodarskega razvika kakor kulturne višine, mislim, da bo treba v notranjem organizacijskem ustroju stranke dovoliti široko avtonomijo. Predvsem je potrebna enotnost vsaj v političnem pogledu; pozneje ji mora polagoma, korak za korakom, slediti tudi enotnost v gospodarskih in strokovnih organizacijah.

3. Vstopiti moramo v »Internacionalo«. S tem dobimo zveze s proletarijatom vsega sveta. Ker je naš boj naperjen proti mednarodno organizovanemu kapitalizmu, je nujno in neodločljivo, da se pri tem naslanjamo na proletarijat vsega sveta. Internacionala se zopet oživila, išče nova pota in vezi, ki bi dale proletarijatu tudi v zadevah zunanje politike držav večjo ali celo odločilno moč. To je silno potrebno. Danes imamo dve internacionali, drugo in tretjo (moskovsko). Želja vsega proletarijata je, da se obe zlijeta v eno. Gotovo pa je, da ima ravno v tem pogledu druga internacionala izvršiti še pomembna in vелеvažna dela. Meseca avgusta bo zborovala inter-

nacionala v Luzernu (Švica). Tam bo moral biti jugoslovanski proletarijat zastopan.

To so tri najvažnejše naloge socialistov v Jugoslaviji za bližnjo bodočnost. Izvršiti jih bo treba. In vsak med nami naj pripomore, da bodo izvršene čimprej v korist in blagor ljudstva.

Abditus.

Pismo iz Belgrada.

17. junija.

V včerajšnji seji se je nadaljevala razprava o zakonu glede državljanstva. V načelu se je zakon z vsemi glasovi odobril. Priglasilo se je precej govornikov, ki so v specialni debati zahtevali izpremembo besedila in določb § 2 — tako da je v imenu vseh onih, ki so stavili izpreminj-valne predloge, vložil posl. Laginja nov predlog, da se § 2 vrne odboru nazaj z namenom, da se prestilizira. Minister dr. Kramar se je izjavil, da se strinja s tem — predlog dr. Laginje je bil sprejet soglasno. Danes mora odbor urediti ta § in jutri se razprava nadaljuje.

Začetkom včerajšnje seje se je oglašil k besedi sodr. Anton Kristan, da vpraša predsednika Nar. Predstavništva g. Draža Pavloviča: kako si predstavljata nadaljno uspešno delo parlamenta, ko ni nobenih predlogov in osnutkov prijavljenih v razpravo oz. na dnevni red.

Glasom stenografičnega zapisnika je izvajal sodr. Ant. Kristan tako-le:

Dela je dovolj!

Gospod predsednik! V soboto po seji ste izjavili, da nimate nobenih predlogov več za dnevni red; za današnjo sejo ste tudi določili le glasovanje o zakonu glede državljanstva. Pozvali ste pri tej priliki odbore, da naj se požurijo s svojim delom.

Jaz bi k temu pripomnil sledeče: Predlogov za dnevni red in za razprave v našem narodnem predstavništvu mora biti vendar precej. Pred 2 mesecema je vložil n. pr. tovariš Adolf Ribnikar predlog, s kojim naj bi se zabranilo na naših mejah odušstvo in tihotapstvo z živili. Kje je ta predlog, gospodje, ne vem! Prav tako sem s tovarišem Kopačem že pred mesec dni vložil nujni predlog glede zboljšanja gmojnega položaja železniškemu osebju. Oba ta dva predloga sta gotovo že zrela za dnevni red. Vprašam torej gospoda predsednika: kje sta, da se jih ne da na dnevni red, in kaj hoče ukreniti, da oba predloga, ki sta poleg vsega tega tudi nujna, prideta v razpravo. Rešiti je tudi prejemke državnih uradnikov. Kedar pride to na

dnevni red — je zopet vprašanje, ki čaka odgovora.

Dalje vem, da imamo že delj časa v rokah predlog o davku na vojne dobičke in da je že zadnji čas, da ta pride v razpravo pred narodnim predstavništvom.

Vprašam gospoda predsednika, kaj hoče ukreniti, da bodo odbori nekoliko hitreje delali, da bomo vse take predloge izvršili do počitnic, kajti predmeti, o katerih vsi ti predlogi govorijo, so važni.

Dalje imamo pred seboj vprašanje ustave, imamo vprašanje poslovnika, a nobena stvar ne pride na dnevni red. Ne vem, kako je mogoče gospod predsednik zato v soboto izjaviti, da nima ničesar, kar bi dal na dnevni red. Na dnevnem redu današnje seje tudi faktično nimamo drngega, kakor nadaljevanje tistega, kar smo obravnavali v soboto. Ko to končamo — kaj potem?

Prosim gospoda predsednika, da nam pojasni, kaj misli ukreniti, da ne bomo tu samo postopali in da do počitnic nekaj naredimo, da bomo ljudem doma lahko povedali, da je zbornica vsaj nekaj storila onega, kar je bilo nujno in potrebno.

Predsednik Drago Pavlovič je v svojem odgovoru pritrdil izvajanjem posl. sodr. A. Kristana, češ: sem v težkem položaju. Kar se mi izgotovljeno od min. sveta, drž. sveta oziroma odbora dopošlje, dam takoj na dnevni red.

Bom pa seve z vso energijo pritiskal na odbore, da mi dajo razpravni material, ker je res že neznošno dosedanje stanje.

Sodr. Anton Kristan je nato izjavil glasom stenografičnih zapisnikov sledeče:

Ni resnosti!

Z odgovorom gospoda predsednika sem zadovoljen. Prosil bi ga pa, naj prezidi obrne svojo pozornost na nastopno:

Mnogo odborov po mojem mnenju itak ne more delati, ker gospod-

je poslanci ne pridejo drugače sem nego po dijete. Skoro polovica poslancev je takih, da ne vrše nikakega dela in prihajajo v zbornico samo, kadar je treba potegniti dijete. Treba bo na vsak način kaj ukreniti, da ne bomo vsega delali in se deli samo nekateri, drugi pa bodo doma in samo oškodovali državo za dijete. To ne gre! V finančnem odboru je n. pr. pri vsaki seji od 14 odborov članov navzočih samo troje ali četvero. Finančni odbor radi tega ne more delati. Podobno je tudi pri nekaterih drugih odborih. Ali predsedstvu ni mogoče prisiliti gospode, da bi delali?

Kdor prelema plačo, mora delati! Ta princip moramo uveljaviti! (Odobravaje.) Zato prosim gospoda predsednika, naj obrne vso pozornost na to, da preneha to lenobarjenje nekaterikov in da se ne bodo izrabljali poslanski mandati za vse druge stvari nego so namenjene.

Moje mnenje je, da naj gospodje, ki ne vrše svojih dolžnosti v odborih, odstopijo in naj se mesto njih izvolijo novi člani odborov, da bu mogoče delati.

Za sedaj se, kot sem dejal, zadovoljujem z odgovorom gospoda predsednika. Prosil bi ga pa še enkrat, da naj prezidi s kar največjo energijo dela za tem, da bo zbornica res delala, ne pa samo gledala in čakala, kdaj bo. Če ne bomo sami ničesar napravili, ne polde naš voz naprej!

— Predsednik je nato za danes — torek, 17. junija — pozval vse odbore, da se sestanejo ter uredijo dalje poslovanje. One poslance, ki bodo neopravičeno izostali od odborovih sej, se bo poklicalo glasom poslovnika na odgovornost.

— Skrajni čas je res, da se to Narodno Predstavništvo preuredi tako, da bodo njeni izvoljeni poslanci, ki bodo ljudstvu za delo odgovorni. Danes so le reprezentanti strank, kojih nekatere pa imajo prav malo stika z ljudstvom samim.

Brzljavne vesti.

Jugoslavija.

Narodno predstavništvo.

LDU. Belgrad, 19. Včerajšnja sejo narodnega predstavništva otvoril predsednik dr. Draža Pavlovič ob 16.50. — Med interelacijami je bilo tudi vprašanje posl. Stanko Baniča (Jugoslov. klub) na ministrskega predsednika, ministra za notranje stvari in ministra za vojno in mornarico radi cenzure, zlasti v Bosni, ki da se izvaja strogo zlasti proti gotovim strankam. Ministrski predsednik Stojan Protič, minister za

notranje stvari Svetozar Pribičević in minister za vojno in mornarico general Radžić odgovorjajo, da je cenzura potrebna z ozirom na izjemne razmere časa, kakor tudi iz razlogov vojaškega in zunanje političnega značaja. — Posl. Stanko Banič se ne zadovoljuje z odgovorom, vprašuje, kdo je za cenzuro odgovoren in zahteva izpremembo sistema v Bosni. — Min. predsednik Stojan Protič izjavlja, da kot predsednik ministrstva prevzema vsa odgovornost za cenzuro. — Nato se preide na dnevni red: Razprava za-

LISTEK.

August Strindberg:

Bedakova izpoved

Preložil Fran Albrecht
(Dalle.)

Prišla sva na pristanišče. Stopil je na krov, pogledal si mojo kajito, se predstavil kapitanu ter me čisto posebno priporočil. Skratka, vedel se je kot moj starši brat, udan prijatelj. Objela sva se zelo ginjena.

— Imej se dobro, fant! Je rekel. Ne izgledaš čisto zdrav!

V resnici sem se precej slabo počutil. Vzlic temu sem se dobro držal, dokler ni parnik spustil vrvi. Nenaden strah pred tem dolgim potom, ki ni imel nobenega pravega zmišla, se me je polotil; čutil sem, kako silno me vabi, da bi se vrgel v morje in plavajoč prispel spet na kopno. A nedostajalo mi je moči, da bi izvedel kakršnokoli željo in obstal sem neodločen na krovu, mahajoč z robcem in odgovarjajoč pozdravom svojega prijatelja, ki je kmalu izginil za vrsto v pristanu usidranih ladij.

Ladja je bila težko naložen transportni parnik, na katerem se je nahajala ena sama kajita in sicer nad medkrovom. Poiskal sem svojo posteljo, se vrgel z vrha na slamnjako in se skril v odelah, trdno namenjen, da prespim

prvih štiriindvajset ur ter si tako vzamem sleherno upanje na beg. Potem ko sem pol ure ležal čisto omanjen, sem hipoma planil iz spanja, kot da me je bil zadel električni tok — običajna posledica preoblegga pitja in pomanjkanja spanja.

Vsa brezupna resničnost mi je v tej minuti segla v zavest. Stopil sem na krov, da bi se zgal. Golo, rjavo obrežje se je vilo mimo mojih oči, drevje je stalo brez listov, travniki so bili rmenkasto-sivi, v skalnatih globelih je ležal že sneg. Voda je bila siva, s sepiabavnimi lisami, nebo svinčene barve in mrko. Krov zamazan, mornarji neuljudni — vse se je zedinilo, da bi zvečalo mojo klavernost. Temu se je pridružila še neodoljiva potreba, da izpovem komu svoja čustva; ampak nobenega potnika ni bilo na ladji, ni enega! Zlezal sem v stražnico, da poiščem kapitana. On pa je bil medved najslabše sorte, popolnoma nedostopen. Deset dni sem bil ulet, sam, v družbi z ljudmi brez razuma, brez srca. Bilo je mučeništvo.

Spet sem pričel potovati na krovu, semintja, kot da bi to moglo pospešiti našo vožnjo. Moja razžarjena lobanja je delovala pod silnim pritiskom: tisoč misli se mi je rodilo v eni minuti; zatrti spomini so vstajali, troč se med sabo in zasledujoč drug drugega. V tej zmedbi sem čutil bolečino, slično zobobolu, ki ji nisem mogel ugotoviti mesta ne določiti je. Čim dalje je prihajal parnik v odprto morje, tem bolj se je povečevala moja notranja napetost.

Bilo je, kot da se hoče pretrgati srčna nit, ki me je vezala z rodno zemljo, z domovino in z družino. Čisto zapuščen, ploveč med nebom in zemljo na votlo penečih se valovih, sem čutil, da sem izgubil tla pod nogami; in samota me je navdajala z nedoločnim strahom do vsega in vseh. To je bilo brezdomno znak prirojenosti slabosti, ker sem se spominjal, kako sem kot deček vroče ihtel, ko sem se na nekem izletu domislil svoje matere; taktar mi je bilo dvanaest let, bil sem pa preko svojih let telesno razvit. To je po mojem mnenju prihajalo odtod, ker sem bil prerano rojen, ali nemara vsled ponesrečenih poskusov, da bi bil prerano rojen — kar se v družinah z obilo dece le prečesto dogaja. Na vsak način je to bilo povod tej plašljivosti, ki me je napadla vselej, kadar sem hotel menjati svoje bivališče. Zdalj, ko sem se iztrgal iz svojega okrožja, me je popadel panski strah pred bodočnostjo, pred tujim svetom, pred moštvom na ladji. Dostopen vtisom kakor vsako prerano rojeno dete, čigar razgaljeni živci čakajo še krvaveče kože, oluščeni kakor rak, ki se levi, ki si išče pod kamenjem zavetja in občuti vsako stopnjo padajočega tlakomera, sem romal po ladji, iščoč duše, ki bi bila močnejša nego moja, da bi stisnil krepko roko, čutil toploto človeškega telesa in se zazrl prijatelju v oko. Kakor verveca v svoji kletki sem tekal po predkrovu med ograjo in mojo sobico. Predstavljal sem si teh deset mučeniških dni, ki mi jih je bilo prisojenih. Mislim, da se nahajam

še eno uro na parniku! Ena doiga ura kakor cel mukepoln dan!... In ne žarka upanja, da bi se moglo to vražje potovanje kdaj končati! In poskušal sem, da se osvestim, a sem se neprestano upiral temu.

— Kaj pa te pravzaprav silijo, da greš? Kdo si lasti pravico, grajati tvoje vedenje, ako se vrneš?... Nihe! A ipak!... Osramočenost, smešnost, čast! Sicer pa ladija pred Havrom itak ne pristane. Torej naprej in pogum!

Ampak pogum zavisi od telesnih in duševnih sil in te so mi nedostajale v tem trenutku. Zasledovan po svojih črnih mislih sem se odločil, da se podam na zadnji del krova, ker sem prednji del njegov že poznal do vseh podrobnosti, da so mi oprema in vrvi parnikove ugajale tako malo kakor prečitana knjiga. Ko sem stopil skozi steklena vrata, bi se bil kmalu za del ob osebo, ki se je za kajito ščitila pred vetrom. Bila je to stara dama, črno oblečena; sivih las in bolestrnega obraza.

Gledala je vame pozorno in simpatično, Stopil sem prav pred njo in jo nagovoril. Odgovorila mi je francosko in seznanila sva se.

Ko sva izmenjala nekaj uvodnih besed, sva si povedala povod najinemu potovanju. Ona ni potovala za zabavo. Vdova po lesnem trgovcu, se je vračala z obiska, ki ga je napravila svojim sorodnikom v Stokholmu in se peljala k svojemu sinu, ki je postal slabomern in se nahajal v Havru v nekem zavodu.

(Dalle prih.)

kona o državljanstvu v kraljestvu. — Posl. dr. Zarko Miladinović naznani, da odsek ni hotel izvršiti izpremembe zakonskega načrta, ker prepušča redakcijo plenumu. — Posl. dr. Polić (narodni klub) vztraja pri svojem predlogu ter priporoča, naj se izpremembe sprejmejo. — Dr. Angelinović predlaga gotove izpremembe. — Posl. dr. Voja Marinković (demokrat) razlaga, zakaj je odsek odklonil redakcijo zakonskega načrta. Posebno naglašanje državnoopravnega položaja Hrvatske Slavonije, Dalmacije, smatra za nepravilno. V zakonu se ne govori o kraljevini Hrvatski, ker se državnoopravni položaj Hrvatske ni določil z zakonom. Mi danes v novi državi nimamo zgodovinskega prava, ker se je država stvorila potom revolucije, zaradi česar je negacija vsega prejšnjega, kakor tudi zgodovinskega prava. Mi nimamo niti v Hrvatski, niti v Srbiji državljanstva prava, in ako se ne odrekamo naši zgodovini in ne izvajamo iz nje naših državljanstev pravic, vsakakor stojimo tudi danes edino le na podlagi samoodločbe glede principa narodnosti. — Min. predsednik Stojan Protić pravi, da so razlogi, ki govorijo za to, da se ne preide preko nekkih dejstev. Ako se omenjata kraljevina Srbija in Crnogora kot enaki drugi, se mu zdi prav, ako se imenuje tudi kraljevina Hrvatska. (Odobravanje pri Starčevićancih.) Z ozirom na predlog dr. Polića, naj se imenuje v zakonu državljanstvo kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, je mnenja, da je treba nagraditi zgodovinsko borbo Hrvatov za njihove pravice in državno samostalnost. Predlaga, naj odsek ponovno razpravlja o 2. členu zakonskega načrta in izvede redakcijo. — Posl. dr. Dušan Peleš (demokratski disident) izjavl, da bodo nekovi drugi glasovali za predlog dr. Polića za izpremembo načrta ter odobrava tudi pripombe predsednika vlade. — Nato je bila za kratek čas seja prekinjena. — Po zopetni otvoritvi seje predlaga poročevalec dr. Miladinović, naj se drugi člen zakona nanovo glasi: »Državljanstvo so vsi oni, ki so do ustanovitve kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev bili državljani kraljevin Srbije in Crnogore, z omejitvami v členih 4, 5, 6 in 7, nadalje oni, ki so pristojni v kraljevini Hrvatski, Slavoniji in Dalmaciji, pripadniki Bosne in Hercegovine, in oni, ki so pristojni v srbskih, hrvatskih in slovenskih pokrajinah, ki so pripadle v oblast kraljestva.« — Posl. dr. Matko Drinković (narodni klub) se je zahvalil predsedniku vlade, ki je znal oceniti hrvatsko narodno čustvo, z zgodovinsko borbo in razvitek hrvatskega naroda. — Nato je predsednik zaključil sejo ob 20. in določil prihodnjo na petek ob 9.

Finančni minister v Beogradu.

LDU, Beograd, 18. Finančni minister se je vrnil s potovanja v Zagreb in Ljubljano, kjer je bival teden dni. Minister je posetil vse tamošnje finančne delegacije, a z zastopniki velikih bank, trgovcev in industrijalcev se je posvetoval o našem finančnem valutnem vprašanju. Z ministrom so potovali vsi glavni poročevalci ministristva za finance.

Po svetu.

Španska priznala Čehoslovasko.

LDU, Praga, 20. (ČTU.) Španska je priznala čehoslovasko državo.

Boji med Madžari in Čehoslovaki.

LDU, Praga, 19. (ČTU.) Ker Madžari do opoldne dne 18. t. m. niso izpraznili čehoslovake se operacije nadaljujejo na vsi fronti. Hudi boji Madžarov so brezuspešni. Skupina Mittelhauser: Bifka vzhodno Komarna je v teku. Naši so priporili večer izgubljati Marcelhaza in Sv. Peter. Sovražni napadi na Nove Zamki in Surany so se ponesrečili. Južno Ščavnice in vzhodno Detve smo pridobili na ozemlju. Skupina Rannoque: Med rekama Slano in Bodvo smo napredovali proti jugu. Mesto Pleševce je v naših rokah. Zahodno Bardejova smo razkropili močne komunistične čete.

Anglija proti Nemčiji.

LDU, London, 20. (ČTU.) Angliški zrakoplov 344, ki bi naj preletel Ocean, je oborožen z bombami in strojnimi puškami, podvel polet preko nemške obmorske obali. Angliško brodogradništvo je pripravljeno za odhod. Vojaški dopusti so prekinjeni.

Sedmograška, vojno ozemlje.

LDU, Bukarešta, 19. (ČTU.) Agentura Dacia poroča: Z ozirom na predstojeto madžarsko ofenzivo je poveljnik sedmograških okupacij

skili čet proglasil vso Sedmograško za vojno ozemlje.

Izvozni promet med Nemčijo in Švicco.

LDU, Bern, 18. (DunKU.) Nemčija in Švica sta se zednili za izvozni promet v sledečih določbah: Nemčija dovoljuje izvoz sledečih predmetov: 1. mesečno 50.000 ton ruhrskega premoga po pogodbi, ki je bila sklenjena med rensko družbo za premogovno trgovino in plovstvo v Muhlheim ob Ruhr in švicarsko premogovno zadruge. 2. mesečno 12.000 ton levo-renskih briketov s pogojem, da aliirane in asociirane države omogočijo transport. V kolikor bo mogoče izkoristiti Rer in desno-rensko železnico, se bo Nemčija po najbližjih poteh potrudila, izdajati izvozna dovoljenja za premog tudi nad to množino. 3. Glete železa in jekla se Nemčija zavezuje švicarskim željam in potrebam, posebno z izdajanjem izvoznih dovoljenj, po možnosti ustrezati. 4. mesečno 250 vagonov (20% ali 30%) kalijevih soli. 5. Na izpogojeno dobo 250 vagonov surovega sladkorja v odmeno za švicarsko kondenzirano mleko in čokolado.

Švica dovoljuje izvoz sledečih predmetov: 1. Mesečno 50 vagonov mlečnih izdelkov, 2. surovega mleka po možnosti v dosegljivih množinah, 3. mesečno 25 vagonov pristnega riža, 4. mesečno 25 vagonov čokolade in kakao, 5. mesečno 70 vagonov sadnih in drugih konzerv, izmisi mesne konzerve, 6. na izpogojeno dobo 2500 komadov goveje živine. Z datjavi se ima pričeti koncem avgusta 1919. Pogodba velja od 1. junija do 30. novembra 1919, vendar imata oba pogodbenika pravico do enomesečne odpovedi. Pogodbo morata potrditi obe vladi.

Medzavezniška delavska konferenca.

LDU, St. Germain, 16. (DunKU.) Zakasnelo.) V zmislu sklepov Narodnega sveta z dne 25. in 26. maja je sklicala splošna delavska zveza na večer medzavezniško delavsko konferenco. Odzvali pa so se samo Italijani, dočim so izostali Angleži in Belgijci. Glavna točka posvetovalja je bila 24urna splošna protestna stavka, katere bi se Italijani, kakor so izjavili, hoteli pridružiti. Ker pa je eden izmed govornikov ngovarjal, da bi taka demonstracija brez udeležbe angleških rudarskih društev bila brez pomena, so sklenili, poslati francosko-italijansko delegacijo čimprej k angleškim delavskim organizacijam, da jih obvestijo o svojih sklepih. Sele kadar se vrnejo ti delegati, bi se določilo, kdaj se ima s stavko pričeti. Isti sklep je bil sprejet na sočasni socialistični konferenci, katere so se tudi udeležili Italijani.

Vojna škoda belgijske industrije.

LDU, Amsterdam, 18. (DunKU.) Belgijski industrijalni odsek je priobčil statistiko, ki trdi, da je imela belgijska industrija med vojno 9 milijard 287 milijonov škode.

500.000 ton ladijskega prostora dobi Francija.

LDU, Lyon, 15. (DunKU.) — Zakasnelo.) V zmislu pogodbe z ameriškim Shipping Board se prepusti Franciji 500.000 ton ladijskega prostornine.

Kitajci ogorčeni nad Japonci.

LDU, Amsterdam, 18. (DunKU.) Tiskovni urad "Radio" javlja po "New York Times" iz Tokija, da vlada po vsej Kitajski velikansko ogorčenje, ker so bile japonske vojne ladje poslale v kitajske vode.

Naprej ne vedo, nazaj ne smejo.

Prejeli smo: V »Slovencu« z dne 18. t. m. čitamo daljšo razpravo g. E. B. o vprašanju, ali naj naša delegacija na pariški konferenci sodeluje pri mirovni pogodbi ali ne. Ta razmotrivanja so izredno zanimiva tudi, ker nam kažejo v pravi luči vso absurdnost kapitalistične mirovne politike. Zdi se mi potrebno, da posvetimo vprašanju, ki se ga v tem članku razmotriva, nekaj pozornosti.

»Nastane tedaj vprašanje — pravi E. B. — ali naj mi s svojim podpisom priznamo in potrdimo to sramotenje našega ljudstva, ali naj mi s svojim podpisom priznamo za pravico to, kar je v resnici predrzno kapitalistično nasilje. Načelna, strogo dosledna, na samoodločbi narodov sloneča politika, bi morala podpis odkloniti.

Toda, kakšne posledice nam pretijo, ako ne podpisemo?

Prva možnost: — Žolger bi zapustil Pariz, Trumbić bi se mu pridružil in ostala bi na mirovni konfe-

renci Pašić in Vesnić. Pred svetom bi stala naša zunanja politika v znamenju plemenskega boja med Slovinci, Hrvati in Srbi. — Pašić in Vesnić bi v tem slučaju samo podpisala mir tudi v imenu Hrvatov in Slovencev.

Druga možnost: — Mogoče je — pravi nadalje člankar —, da bi se postavila antanta pod vplivom Italije na stališče, da velja mir le za Srbijo in bi bila s tem zanikana in preključena naša edinstvenost. V tem slučaju bi zopet postali del Avstro-Ogrske, antanta bi nas več ne ščitila in sovražni vpadi v našo zemljo bi bili neizogibni.

Pripominjamo mimogrede, da se prav dobro zavedamo, da nas smatra antanta še vedno za del Avstro-Ogrske in da je zaščita, ki nam je ona dala, v vsem zelo podobna zaščiti, ki se jo nudi političnemu zločincu, ko se ga zapre zato, »da ga svet ne bo linčal«, dočim se mu v resnici že pripravila vrh okrog vratu...

Tretja možnost: — Pašić se lahko pridruži Žolgerju in Trumbiću in tako bi bila cela naša država v vojnem stanju s sosedi. Potem bi nam seveda antanta odtegnila denarno pomoč in mi bi se morali z Italijo, Avstrijo, Ogrsko, Rumunijo in Bolgarijo sami, direktno sporazumevati. Italija bi zasedla Kranjsko, del Hrvaške in Dalmacije, Avstrija pa ostalo.

Vsa ta zapletena vprašanja, ki nam samo kažejo, kako je neizogibno naša vsa naša uradna mirovna politika in hudo zagato, so pa za nas sila enostavna in jasna. Mi vemo, da Deus ex machina že prihaja in se nam ni treba zato prav nič bati. Razvoj socializma v Franciji, Italiji, Angliji, Nemčiji in po vsem ostalemu svetu nam priča jasno, da pariški mir ne bo imel trajne veljave. Vse te države bodo neizogibno razpadle, z njimi razpade tudi lažnjivi pariški mir. Spremeniti se bo morala tudi buržoazna kapitalistična politika Jugoslavije. Da je tudi pri nas vse v najlepšem redu, nam dokazujejo vsa naša vzorna, dosegljiva politika ter vsa konstitucija države, ki jo označujemo po psihozi raznih buržujev, z dokaj čudno kemično formulo.

Gustinčič je sicer nazival v Švici jugoslovanske ujedinjence kot »ujedinjene jugoslovanske gospode« in imel je menda prav. Jugoslovanski narod se pravzaprav še ni popolnoma ujedini in zato nosi to ujediniteljstvo v sebi še vse druge eventualitete, poleg onih, ki jim našteva g. E. B. Res je, da smo prišli do točke, kjer bo morala naša buržuazija izdati ali življenjske interese našega delavnega ljudstva, ali pa državo s kemično formulo. Res je tudi, da smo po zaslugah buržoazije na robu gospodarskega propada ter izročeni na milost in nemilost antantnega kapitalizma. Gori omenjene možnosti niso vsekakor povsem take, kakor se jih opisuje. Naša delegacija se sicer lahko odreče podpisu, toda nikakor ni misliti, da bi Pašić in Vesnić šla kadarkoli roko v roki z Žolgerjem. Isto velja tudi za Trumbića. Kdor to misli, pozna premalo te razmere.

Ne vemo, če si pravzaprav gotova gospoda doli želi pravega in popolnega ujedinitelja. Vsa njihova prvotni načrti, kažejo, da ne. Saj vemo, kako se je svoječasno delalo v tem oziru po Evropi, v Ameriki in v caristični Rusiji. Ti načrti so obsegali Srem, Bačko, Banat, Bosno, eno luko v Dalmaciji, Crnogoro, Albanijo in Macedonijo. In naravno: V takih deželah bi se lahko po starem sistemu nemoteno gospodarilo. Kako tedaj misliti, da bi šli čez drn in strn za stvari, ki niso v ... programu?

Toda časi se izpreminjajo! Jugoslovansko ujediniteljstvo je danes postulat jugoslovanskega proletarijata, in sicer integralno jugoslovansko ujediniteljstvo, to je z Bolgari vred. Od tega postulata jugoslovanski kmet in jugoslovanski delavec ne bosta odstopila, ker veda, da nam more samo naše popolno ujediniteljstvo doprinesti potrebno spremembo sedanjega kapitalističnega režima. Samo jugoslovanski proletarijat, ki ima res interes na tem, da se primerno ujedini ter tako osvobodi kapitalističnega izkoriščevanja, more uspešno delati za ta cilj. Le potem proletarijata more priti resnično ujediniteljstvo, ker le proletarijat vidi v vsakem človeku, naj si bo ta Srb, Bolgar, Hrvat, Slovenec, Kucovlah, Albanc ali Cigan svojega brata, svojega druga in sodržavljanca.

Odločnoči krogi pa se niso mogli nasprotno dogovoriti niti o pravem imenu države. Naš državni narod imenujejo troimenski, čeprav je najmanj deset različnih narodnosti na tem ozemlju.

Da pride v Italiji, Franciji in drugod do poloma, do temeljite spremembe sedanjega sistema in vseh prizadetih krivic je očitno. Tedaj pridemo tudi Slovenci do svojih pravic. Sporazumeli se bomo brez težav tudi z Italijo, ker vemo, kako misli tam o naših pravicah zavedni del naroda.

Naša uradna politika lavira sedaj na vse strani. Ne ve kam bi. Naprej ne ve, nazaj ne sme. Dela se včasih tudi radikalno, ali danes gre za vse drugo, gre za mnogo več. Gre za nov družabni red, za novo poimovanje, ki nas edino more rešiti iz te zagate. Gre, z eno besedo, za nov socialni in etični ideal.

Popolnoma vseeno nam je, kaj bodo napravili v Parizu ali v Beogradu. Kakor si bodo postlali, tako bodo spali.

Ko.

Anketa o agrarni reformi.

Beograd, 19. Včeraj in predvčerajšnjim se je nadaljevala anketa o agrarni reformi. Oba dneva so razpravliali o rešitvi kmetijskih vprašanj v Bosni in Hercegovini. V začetku včerajšnje seje so zapustili anketo zastopniki organiziranih veleposestnikov v Bosni in Hercegovini, potem ko je njihov podpredsednik Konstantin Kostić iz Tuzle podal izjavo, v kateri pravijo veleposestniki, da ostavljajo anketo zato, ker že iz stilizacije vprašanih in ministrove interpretacije uvidevajo, da ni izgleda za pravično rešitev tega problema. Zahteve da so formulirane tako radikalno, da ne priznavajo veleposestnikom naknadne odškodnine niti od strani seljakov, niti od strani države. Zahteva se nadalje tudi revizija vseh razsodb glede kmetijskih pravic iz leta 1878, kakor tudi, da se naj kmetom razdele tudi vsi begluki brez kake orškodnine za epahije. — Debata je bila ves čas zelo živahna ter je bila veren izraz razpoloženja »krščenih in nekrščenih« veleposestnikov. Do danes popoldne je bilo rešenih več vprašanj. Predloženo je bilo tudi vprašanje o razdelitvi velikih posesti, o čem bo debata jutri ali pojutrišnjem.

Iz Slovenije.

Penzionisti južne železnice.

Ne razumemo, zakaj nam direktor južne železnice noče plačati nobene draginske priklade. Mi smo bili s polnovrednimi kronami upokojeni, a vlečemo še vedno isto število kron kot nekdanj. Živež je zelo drag n mi imamo, natančno vzeto, z dve tretjini manjšo penzijo! Ali je to prav? Bivše ravnateljstvo južne železnice je neki deputaciji reklo: Kolikor bo državna železnica svojino uslužbenecem dala, toliko bo tudi južna železnica. Zakaj se to ne vpoštevajo? Ali naj gremo živiti pod zemljo? Dajte nam vsaj strupa! Prosimo vse sodruga, da nam pomagajo v tej hudi bedi, ker ne moremo več živeti pri taki dragini in tako nizki penziji! Kar se bo zdaj za nas dobrega storilo, to bo tudi vam dobro storilo, kadar stopite v penzijo.

Centralna vlada naj vsaj toliko stori, da dobimo vsaj tiste doklade kot južna železnica.

Samo en primer naše bede: Služil sem 30 let in dva meseca. Kot nadspovednik sem bil pensioniran in dobim dnevno 4 K 40 vin. Plačati je treba pa vse: stanovanje, luč, obleko, živež, drva, vse, vse. Kako naj izhajamo? Tako nam gre vsem, kaj smo bili upokojeni pred regulacijo 1905. Star sem 73 let in sem torej za delo nesposoben. Boleham in moral bi dobiti boljšo hrano! — Ironični!

Železniški razglasi... in drugo.

»Ministrstvo saobračaja piše, da dohajajo vedno pogostejše pritožbe, tako od raznih trgovskih in industrijskih podjetij, kakor tudi od posameznikov radi sistematskih tatvin na železnica in sprejemanja podkupnine s strani železniškega osebja. Ti pojavi so zavzeli že take dimenzije, da morajo vsakega pravvega železničarja in rodoljuba, ki hoče dobro svoji domovini razzažlostiti. Dolžnost slehernega železničarja je, da z vsi silo nastopi proti tem pojavom: v prvi vrsti proti onim tujim agitatorjem, ki hočejo na ta način oblatiti dosegljivo dobro ime našega železničarja.

Ministrstvo saobračaja apelira zadnjič na celokupno železničarstvo, da varuje čast in poštenje svojega stanu in ugled naše države, ker bi sicer bilo primorano nastopiti s strogimi policijsko-vojaškimi odredbami.

Obratno nadzorništvo poziva celokupno osebje, da se temu apelu ministrstva saobračaja v polni meri odzove in pomaga z vestnim in poštenim delom ohraniti sloves, ki so si ga južno železničarji v vseli javnosti pridobili in tudi dosedaj znali varovati.

Tako se glasi razglas obratnega nadzorništva južne železnice v Ljubljani. Dobro. Vse v redu.

Vse lepo in prav, toda preko modno se nam zdi, da se nalaga enostavno na osebje breme in odgovornost za vse blago, ki se prevaža po železnici. Je prav, da se zanimajo za ta pereči pojav; toda v tem trenutku bi želeli, da se zanimajo tudi za plače železničarjev. Štiri mesece je že minulo, odkar so železničarji predložili svoje zahteve v ministrstvu, vendar do danes nimamo še nobenega odgovora. Ti železniška para samo delajo, skrbijo za vse in pazijo. Pri vsem tem pa stradal tako dolgo, dokler ne pogineš. Saj so drugi tukaj, da bodo spravili dobiček. Železničarji dobe samo pohvalo na papirju.

Celjske novice.

Te dni je bil prestavljen iz cenikarne neki paznik. »Nova Doba« opeva tega paznika, ker je prav dobro roval proti tukašnemu delavstvu, kot narodno-zavednega. Da se ta zavednost malo očrta, poročamo, da je obiskoval ta modrijan najbolj zagrizeno nemško brivnico Therman v Celju, in je tamkal napravljal še precejšen dolg. Da nas ne bode nemški brijač osramočal, želimo, da radevolje poplača sedaj narodnjakarska blagajna ta dolg. Sicer izgleda malo čudno cela zadeva, ali vseeno, saj imamo samo štiri slovenske brivnice v Celju. — To niso cinkarski nemškarski socialni demokratje, kajne?

Cena soli raste od dne do dne. Akoravno so si tukajšnji trgovci napolnili prošli mesec svoja skladišča s soljo, katero so plačali po 1 K, vseeno navijajo ceno in hočejo izraziti celo novo vplajano carino v svoji korist. — Ravno tako je z vžigalicami. Gotovi Ravnikarji, Kolenici, Stigerji itd. imajo še zaloge po 3 vinarje za škatljo (nakupna cena.) Sedaj se pa hoče prodajati vžigalice po 60 do 80 vinarjev. In pri vsem imamo tržno nadzorstvo in nad 80 mož broječo četo državne policije; Ali so vsi ti organi z raznimi narodnjakarskim denuncijacijami napram socialistom preobloženi, ali pa vsled »višjih ukazov« ne smejo primerne- ga ukreniti.

V ulici Dolgopolje štev. 1 stanuje verižnica Matilda, ki kljub temu, da se nalaja ravno nasproti hiše državne policije, ima toliko sreče oziroma milosti, da se ne odda roki pravice. Mleko kozarec po 1 K, moka po 10 do 12 K za kilogram, ričet pa po 12 K za kg. Veriži tudi z manufakturo itd. Sicer brska nos urednika »Nove Dobe« na vseh straneh, a tu v svoji bližini tega ne vidi.

Dnevne vesti.

Slovenija protestira.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 20. junija: Proti nameravanemu razkosavanju naše dedne zemlje in zaslužnjenju našega naroda po različnih pariskih mirovne konferencie so nadalje poslale deželni vladi za Slovenijo ogorčene proteste občine: Bukovci, Bestinci, Majšperk, Podvinci, Slatina v Haložah, Stoperce, Vurbeg, Zaborci; Sv. Miklavž, Salovci, Tergovič, Velika Nedelja; Dončka Gora, Kočice, Kostivnica, Sv. Florian, Sv. Rok, vse iz ptujskega okraja; nadalje mestni urad Skofja Loka ter občinska urada Vrhnika in Tolsti Vrh pri Končicah.

Svarilo.

Izvedelo se je, da se skušajo sklepati menjalne pogodbe med Nemci na Spodnjem Štajerskem in slovenskim prebivalstvom na Koroškem, tako da bi se koroški Slovenci preselili na Štajersko, ondodni Nemci pa na Koroško. Tako prizadevanja podpira »Kärntner Bodenvermittlung« v Celovcu, glavni povzročitelj je poznano protislovensko društvo »Südmark«. Ker je namen takih pogodb nasproten narodnim in socialnim ciljem vlade SHS in se namerava z njimi preprečiti izvedba odredbe sekvestracije in nadzorstva, se svari vsakdo pred zapeljivimi ponudbami imenovanih društev, ker le izključeno, da bi vlada mogla odobriti pogodbe, ki nasprotujejo njenim intencijam. — Ostali listi se naprošajo za donatis te notice.

Civilni promet s Celovcem. Obratno nadzorništvo južne železnice v Ljubljani javlja: Civilni, osebni, prtljažni, brzovozni, blagovni in tovorni blagovni promet s Celovcem na progi Maribor glavni kolodvor Celovec je odprt. V ta namen vozila na tej progi v vsaki smeri po dva osebna vlaka, in sicer: V smeri proti Celovcu. Odhod iz Maribora gl. kol. ob 5.05 in 15.29, prihod v Celovec gl. kol. ob 10.09 in 19.23; v smeri iz Celovca. Odhod iz Celovca gl. kol. ob 5.20 in 14.30, prihod v Maribor gl. kol. ob 9.04 in 18.14. Za direktno zvezo iz Ljubljane in Zagreba v Celovec prihaja v pošte vlak št. 36/a. (Odhod iz Ljubljane ob 19.41, odhod iz Zagreba juž. kol. ob 8.59). Iz Celovca v Ljubljano in Zagreb posreduje zvezo vlak št. 416/35 a (odhod iz Celovca gl. kol. ob 5.20, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 14.51, v Zagreb ob 15.38). Prtljago in brzovozno blago za Celovec se lahko odda neomejeno, tovorno blago začne se le z dovoljenjem obratnega nadzorništva v Ljubljani.

Otvoritev rednega prometa v zasebnem ozemlju.

Z 10. junijem t. l. je bil odprt na progi Dravograd Meža-St. Pavel v Labudski dolini in Jesenice-Svetna ves-Borovlje redni osebni promet. Na progi Dravograd Meža-St. Pavel v Labudski dolini vozijo redno vlaki št. 1342, 1944, 1848 in 1843 z odhodi iz Dravograda Meže ob 7.59, 11.58; prihodi v St. Pavel v Labudski dolini ob 8.49, 12.44; odhodi iz St. Pavla v Labudski dolini ob 10.36, 15.41; prihodi v Dravograd Meža ob 11.24 in 16.26. — Na progi Jesenice-Svetna ves-Borovlje na vlaki št. 12/2015 in 2020/15 z odhodom iz Jesenic ob 10.5, prihodom v Borovljah 11.47; ter odhodom iz Borovlj ob 16.10 in prihodom v Jesenicah ob 18.10.

Sladkorja za Ljubljano še ni. Iako je pisalo vse časopise v Ljubljani. »Napreje« je že povedal, da so bile ženske opravičene, ko so šle pred sladkorno centralo ter zahtevale sladkor, ki ga je g. ravatelj Lileg delil nekaterim družinam kar po več kil skupaj. Nismo nevoščilivi po več kil skupaj, ampak sladkosti, ki so ga dobili, ampak sladkor naj bi se razdelilo vsem ljudem. Vemo, da je sladkorja v Ljubljani dovolj. V Balkanskem skladišču se ga nahaja več stotisoč kilogramov že več kakor mesec dni! Zakaj se ga ne deli, je pač lahko uganiti. Zato, da se bo za gotove osebe več dobila naredilo, ker bo sladkor pri prvi razdelitvi mnogo dražji kakor je bil dosedaj. Kupilo se ga je po nizkih cenah, prodajalo se ga bo pa po visokih. Tako naša slavna vlada skrbi za svoj slovenski narod, ki bi ga s svojo dobroto najraje obrata do kosti! Protestiramo proti takemu izkoriščanju revnih slojev. Tem bi najraje potegnili kožo raz telesa! Čehoslovaška vlada je meseca januarja ponudila naši vladi 600 vagonov sladkorja v nakup. O tem še danes nima nobenega odgovora! Tako se skrbi za slovenski narod! Ta jim je samo na jeziku, kadar potrebuje njegovo pomoč za rešitev njih zasebne lastnine in vodstvo v državi!

Strah in groza je spreletela p. t. tatove na glavnem kolodvoru, ko se je razširila vest, da dobimo kolodvorsko policijo. Tako piše revolverski list v 147. številu. 19. t. m. ter napada v prvi vrsti železničarje, da se krade naprej po starih pravilih železniške proge, cement, sladkor, deske, plohe itd. Nismo povoda zagovarjati tatov. Kdor krade, naj bo tudi kaznovan, kakor je kdo zaslužil. Nikakor pa si ne pustimo južni železničarji očitati od tega revolverja tatvine, ker nismo tega posla nikdar izvrševali. Če pa so bile nekatere osebe prizade, naj se jih sodnijsko kaznuje. Posebno važnost polaga ta list na Posavje in Zelena jama. To pa zaradi tega, ker ve, da je Zelena jama po večini rdeča. Povemo pa, da se s policijo tudi tatvina ne bo omejila, ker policija ne more dati ljudem ne življenja in ne kuriva. Zato naj poskrbi slavna vlada, da bo ljudstvo dobilo potrebne količine, kar navsezadnje mora imeti in zadostno plačilo. Tako se bo tatvina popolnoma odpravila brez vsake policije. — Več železničarjev.

Socialni škandal. »Sloboda« poroča: Delavka Sojila Ferić iz Hrvaške Dubice, katere mož je pred tremi meseci umrl za tuberkulozo, je odšla v deželno porodnišnico v Zagreb, da rodi. Sprejeta je bila 7. t. m. in je istega dne porodila. Ker je porod bil težak, je morala biti operirana. Ko je bila sprejeta v porodnišnico, ni bila niti skopana. Odpravili so jo v posteljo.

v katero je legla v isti zamazani obleki, v kakoršni je prišla. V porodnišnici ni dobila nikake odeje niti perila, temveč je nesrečnica porodila dete v lastni obleki, ki je še umazana od krvi. In tekot desetih dni je bila postavljena ta uboga delavka iz porodnišnice na cesto, skupno z detetom, bolna in brez kruha. Vsled operacije bi morala nedvomno ostati v porodnišnici dalj časa. Krivice tega ogabnega dejanja se mora pozvati na odgovornost.

Drobno. — Drago mleko. Prejeli smo: »Slovenec« z dne 18. t. m. je prinesel sledečo vest: »Policija je pretekli petek v listih opozorila občinstvo, naj vsakega, ki zahteva za liter mleka več nego 2 K, naznani, da se tudi v tem oziru napravi red. Voja prodajalca v Gosposki ulici pa prodaja mleko po 2 K 50 vin. Liter pred očmi in z vednostjo obeh policijskih organov, ki sta dodeljena tej prodajalni za vzdrževanje reda. Ker je v tej prodajalni mleko na izkaznice po 1 K, zaslužila vojna prodajalna pri vsakem litru mleka, ki ga prodaja brez izkaznic, 1 K 50 vin. Kako naj to razumemo?« — Na to vprašanje je treba odgovoriti, ker sicer bodo ljudje, ki itak glede maistrata in mestne vojne prodajalne tako radi verjamejo vsako marno, zopet kričali, da je rotovž med navijalci cen. Rotovž mleka ne fabrika, nego sam kupuje in dalje prodaja. Mleko pa dobavlja mestni aprovizaciji Mlekarska zveza, kateri mora mestna vojna prodajalna plačevati liter po 2 K 50 vin. Za isto ceno, torej brez dobička, se prodaja mleko vsem, ki niso v ubožni akciji. Mleko, ki se je kupilo po 2 K 50 vin, pa se prodaja v ubožni akciji po 1 K do 1 K 40 vin., torej z izgubo 1 K 50 vin. do 1 K 10 vin. pri vsakem litru. Ker se vsak dan nekaj mleka izlije ali drugače pogubi, dela torej vojna prodajalna vedno v lastno škodo in v znatno izgubo. Mestni magistrat se je opetovano trudil, da bi Mlekarska zveza ceno mleka znižala. Toda brez uspeha. Besedo imej zdaj Mlekarska zveza. — Ali zdaj razumete?

— Strnišče pri Ptuj. Naročnikom »Napreje« in »Ljudskega glasa«, kakor tudi onim, ki se želijo naročiti na naše liste naznanjamo, da je za nabiranje naročin pooblaščen sodrug V. Komavli, pri kateremu se lahko zglašajo in plačajo naročnino. Sodrugu pa priporočamo, da agilitirajo za naš tisk in pridobivajo našim listom čim več naročnikov.

— Stavka kovinarjev v Osijeku. Ker so delodajalci enostavno odbili zahteve delavcev, so stopili 16. t. m. vsi kovinarji vseh podjetij v stavko. — Raynotako se nahajajo v stavki brivski pomočniki, ker nočejo brivci pristati na njihovo zahtevo, naj se jim nadosemurno delo plača višje kot druge ure.

— Sodrugi delavci, pozor! Delavci izučeni sledečih strok naj ne hodijo v Osijek radi delavskega gibanja: kovinarji, mlinarji, stolarji, brivci, trgovski nastavljencl in uradniki.

— Zahvala. Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov je prejela naslednje podpore: Posojilnica Ribnica 500 K, Mestna hranilnica Radovljica 500 K, Kino Ideal Ljubljana 200 K, Dr. Gregor Pečjak, Ljubljana 100 K, Anton Pogacnik, Radeče pri Zidanem mostu 30 K, Hranilnica in posojilnica Vurberg pri Ptuju 30 K, Dr. I. Marinko, Preska pri Medvoh 20 K, Hranilnica in posojilnica, Škofjan pri Mokronogu 20 K, za kar jim bodi tem potom izrečena javna zahvala.

— Zahvala. Konzistorij lavantinske škofije je poslal Poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani za invalide, njih vdove in sirote znesek 11.634 K 67 vin., ki ga je poverjeništvu izročilo Komisiji za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani. To je v kratkem času že drugi dar (prvi je znašal 10.000 K). Skupaj je prejelo poverjeništvu od konzistorija lavantinske škofije, dosedaj 21.634 K 67 vin. Za ta velikodušni dar bodi prečastitemu konzistoriju izrečena najiskrenejša zahvala.

— Zahvala. Vsem cenjenim sodrugom in sodružicam oziroma delavcem Separacije ob Savi v Trbovljah, se iskreno zahvaljujemo, za darove in prispevke, ki so bili nabrani po sodrugu Rudanu za mojo hčer, oziroma našo svaklino, in sestro, ki že dolgo časa v težkih bolečinah leži v bolnišnici v Gradcu. Tudi sama sodružica Zofija Zore se iskreno v pismu zahvaljuje za podeljeno fl sveto 236 K. — Marija Zore, mati, Marija Klanjšek, sestra, Jožef Kranjšek, svak

V dobre namene za soc. dem. stranko je nabral sodrug Rudan

svoto 40 K 60 vin. pri zabavi v gostilni pri Grebencu ob Savi. — Iskrena hvala vsem darovalcem.

— Zastopanje zapuščin in zavarovanja v Ameriki. Kraljevemu poslanstvu v Vašingtonu je ministrstvo za vnanje zadeve naročilo, da v vseh stvarih, ki se tičejo zapuščin in zavarovanja v Ameriki, zastopa koristi državljanov celokupnega kraljestva SHS. Obračati se je v vseh zadevah do ministrstva za vnanje zadeve in sicer preko pravosodnega ministrstva ter predložiti vsa potrebna dokazna sredstva.

— Izseljevanje iz Amerike. Zveza ameriških bankirjev je opozorila javnost, da se pripravila kakih 1.300.000 tujecem na odhod v Evropo čim bo podpisal mlr. Tujecenci pa imajo v ameriških bankah okroglo štiri milijarde dolarjev in ta denar hočejo naravno vzeti s seboj, ako odpotujejo v domovino. Bankirji pravijo, da bo izseljevanje v tej meri precej vzemiralo denarni položaj v Ameriki, kajti vzeti hkratu štiri milijarde dolarjev iz bank niso mačeje solze. — Čikaška »Tribune« se joka nad tem denarjem in pravi, da bo izseljevanje imelo dobro in slabo stran. Dobra stran bo, ker se Amerika iznebi »nevarnih socialnih in političnih elementov«, katerih je največ med tujecenci; slaba stran pa je, ker bodo ti slabi elementi vzeli s seboj dober ameriški denar. Ako bi bilo mogoče kako narediti, da bi ljudje šli, denar pa pustili tukaj, tedaj bi »Tribune« z bankirji vred plesala veselja, dasiravno se ne zavedajo vsi skupaj fakta, da bo za Ameriko večja škoda, če izgubi delavce kot pa če izgubi njihov denar. Ako je milijon delavcev priložnost štiri milijarde (česar pa ne verjamemo), koliko milijard dolarjev so šele ti delavci naredili profita kapitalistom? In pomisliti je treba, da inozemski delavci opravljajo najslabša in najtežja dela, katerih se domači delavci nočejo zlepa dotakniti. — Kaj pa so bankirji storili, da bi tujcem poameričanili in pridržali v Ameriki, dokler je bil čas? Nič!

— Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske od 8. do 14. junija 1919. Novorojencev je bilo 12. Umrlo jih je 31, in sicer 16 domačinov in 15 tujcev. Za škrlatico je umrl 1, za jetiko 3, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 26. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli: za osepnicami 1, za škrlatico 1, za tifusom 1, za vrtico 2.

— Tedenski izkaz nalezljivih bolezni v ozemlju deželne vlade za Slovenijo od 1. do 7. junija 1919. Čolli so: Davica (Diphtheria): Kranjski okraj: občina Predosle 2 osebi; Ljubljana, mesto 1 oseba. Trebušni tifus (Typhus abdominalis): Ljubljana, mesto 1 oseba; Radomeljski okraj: občina Kamna gorica 1 oseba. Osepnice (Variola): Celjski okraj: občina Trbovlje 4 osebe, 2 umrli; Kranjski okraj: občina Oselica 9 oseb, 2 umrli, Ziri 6 oseb, 2 umrli, Škofja Loka 4 osebe; Konjiški okraj: občina Ziče 4 osebe, 3 umrli. Kočevski okraj: občina Zale 1 oseba. Ljutomerski okraj: občina Mala nedelja 1 oseba. Maribor, mesto 3 osebe iz zunanjih občin. Ptujski okraj: občine Hlapanci 1 oseba, Jastrebi 1 oseba, Samušani 1 oseba umrli. Sela Trnovci 1 oseba, Stoinci 1 oseba, 1 umrli, Sv. Barbara v Hol. 2 osebi, Sv. Tomaž 2 osebi, Zerosinci 2 osebi.

— Amnestija. Vsled ukaza prestolonaslednika Aleksandra z dne 5. junija 1919. o amnestiji, se je pri deželni sodišču v Ljubljani izpustilo že dne 18. junija 1919. iz zapore osem oseb, katerim se je ostanek kazni milostnim potem odpustil. Glede vseh drugih, ki kazni še niso stopili, bo sodišče sklepalo v najkrajšem času. Njih število bo predvidoma precej visoko. Okolnost, da je med zaprtimi pomiloščenih samo osem oseb, je pripisovati delstvu, da se obsojenci že nad tri mesece niso vabili k nastopu kazni, ker se je pričakovalo amnestije. Opozorja pa se na okolnost, da nikakor niso odpustili milostnim potem kazni vsem obsojencem, ker se gotova kaznjiva dejanja (namreč ona zoper vernost lastnine, izvršena po železniških ali poštinih uslužbenih na predmetih, ki so izročeni železnici ali pošti za prevoz ali pošiljatev) vobče izvzeta iz amnestije. Pravtako pa se je kazni odpustila le takim osebam, ki niso obsojene na več kot 6 mesečno kazni na prostosti ali ne več kot 5000 K denarne kazni, ali na katerokoli denarno kazni razen gori označene zapore kazni, to pa je tedaj, ako obsojenci pred zadevno obsodbo še niso bili nikdar kaznovani zaradi hudod. ali pa zaradi kaznjivega dejanja in koristljubja (tatvina, goljufija, poneverba, draženje, verjenje itd.). Vsi oni, kateri so bili radi takih kaznivih dejanj obsojeni, ali pri katerih prisoičena kazni pre-

sega gori označeno izmero, bodo morali po zmislu danih navodil kazni čimprej nastopiti, ker jim kazni ravno niso odpustene.

— Porotne razprave se prične pri deželni sodišču v Ljubljani dne 23. junija 1919. Doslej so odredene sledeče razprave: V ponedeljek, dne 23. junija 1919: a) obtoženec Iv. Gašperin zaradi hudodelstva poskušnega roparskega umora; b) obtoženec Simon Cattarinich in dva tovariša zaradi hudodelstva tatvine; c) obtoženec Josip Miklavčič in Blaž Jugovic zaradi hudodelstva tatvine. — V torek, dne 24. junija 1919: Obtoženci Anton Bavdek in šest tovarišev zaradi hudodelstva rop, hudodelstva tatvine in hudodelstva goljufije. — V sredo, dne 25. junija 1919: a) obtoženci Anton Rant in štirje tovariši zaradi hudodelstva tatvine; b) obtoženka Ivana Ravnihar zaradi hudodelstva tatvine. — V četrtek, dne 26. junija 1919: a) obtoženec Franc Ogrizek zaradi hudodelstva rop in hudodelstva deleznosti tatvine; b) obtoženec Miha Zabret zaradi hudodelstva rop. — V petek, dne 27. junija 1919: obtoženec Karl Valla in France Dolinšek zaradi hudodelstva tatvine in dveh prestopkov. — V soboto, dne 28. junija 1919: a) obtoženec Josip Gartner zaradi hudodelstva tatvine; b) obtoženci Andrej Gostinčar in pet tovarišev zaradi hudodelstva tatvine in hudodelstva deleznosti tatvine in pa zaradi lahke telesne poškodbe. — V ponedeljek, dne 30. junija in v torek, dne 1. julija 1919: obtoženec Anton Završnik zaradi hudodelstva roparskega umora. — V sredo, dne 2. julija 1919: obtoženci Janez Podraž in dva tovariša zaradi pregreška zoper varnost časti in pa zaradi prestopka zanemarjanja dolžne razljivosti pri tiskovalni. — V četrtek, dne 3. julija 1919: obtoženci Lovro Sitar in štirje tovariši zaradi hudodelstva tatvine in hudodelstva deleznosti tatvine. — Najmanj še dalje štiri porotne razprave se odrede kasneje.

— Ruske misli. Tudi v Prago prihajajo venomer voljaške misli ruskih reakcionarcev. Pred nekaj dnevi je prišlo v Prago zopet pet ruskih višjih častnikov poslanih od generala Denikina v sporazumu z generalom Kolčakom. — Socialistični listi se vprašujejo: »Kaj delajo ti ljudje tu, s kom občujejo, kdo jih vabi sem in sprejema? Mi jih ne ravnamo. Iz Prage lahko odidejo takoj!«

— Koreja in Kina proti Japoncem. »Morning Post« poroča iz Tokija, da je izbruhnila v celi Koreji vstaja proti Japoncem. Japonci so imeli misijonarje, da so oni provzročili vstajo in radi tega so jih veliko zaprli. Nemiri, ki so bili že od začetka hud, se dan na dan večajo. — Pariški »Temps« prinaša vest, da tudi v Kini začena silno vrenje proti Japoncem. Japonske ladje ne morejo odlagati tovarov v pristaniščih kitajskih rek, ker tega ljudstvo ne dopusti. Tudi v notranjosti Kine je došlo do napadov na japonske trgovine, tako da je moralo kitajsko vojaštvo večkrat intervenirati. Deputacija južnih Kitajcev je pri pariški konferenci protestirala, da bi se Japoncem dajalo ene pravice, ki so jih imeli pred vojno Nemci. Protestirali so tudi proti odstopitvi Šantunga. Mirovna konferenca pa odlašala rešitev tega in seveda ni dala Kitajcem končnega odgovora.

Iz stranke.

Seja Socialne Matice se vrši v ponedeljek, 23. t. m. ob 5. uri popoldne.

Strokovno gibanje.

Kovinarji v Celju so sklenili, da bodo imeli vsak ponedeljek ob 7. uri zvečer svojo odborovo sejo v gostilni na Zelenem travniku. Če je pa ta dan praznik, pa dan pozneje.

Vestnik »Svobode«.

Izlet v Kamnik se vrši 29. t. m. Kdor se hoče udeležiti, naj se zadnji čas prihlasi do 24. t. m. v tajništvo »Svobode« ali pa pri delavskih zapnikih.

Strnišče pri Ptuj. Ustanovitev podružnice društva »Svobode«. V svoji zadnji seji je politični odbor krajne organizacije v Strnišču sklenil ustanoviti podružnico društva »Svobode«. Z ustanovitvijo izobraznevalne organizacije bo imela naša mladina priliko posegati po izobraževalnih sredstvih in kraj, kjer bo našla duševno hrano, ki je posebno mladini potrebna, da se pripravi na boje, ki čakajo delavstvo v bodočih časih. Ustanovni shod se vrši v najkrajšem času, zato priporočamo sodrugom, da nabirajo člane in naznačijo imena političnemu odboru.

Kultura. Štiri javne produkcije gojencev »Glasbene Matice« se vrše v ponedeljek, sredo, četrtek in soboto, 23., 25., 26. in 28. junija vsakikrat zvečer ob 20. uri (8. uri) v veliki dvorani hotela »Union«.

Najnovejša poročila.

Agrarna reforma o božiču? LDU. Beograd, 10. Prestolonaslednik je sprejel večer ob osemnastih deputacijo malih posestnikov in poljedelcev vseh treh veroizpovedanj iz Bosne in Hercegovine. Eden poljedelcev je prečital spomenico, v kateri so izražene želje in prošnje posestnikov. Prestolonaslednik je delegaciji izjavil, da ukrene v soglasju s svojo vlado vse potrebno, da se agrarna reforma, ki jo je obljubil narodu v božičnem proglasu, kar najprej in najpravičnejše izvede.

Rojstni dan kralja Petra. LDU. Belgrad, 19. Na iniciativo vrhovnega poveljništva se bo praznoval rojstni dan kralja Petra, 29. junija, po vsem kraljestvu kot invalidski dan z namenom, da se zbere denarna pomoč za invalide vse kraljevine. Vrhovno poveljništvo je uverjeno, da se bo prebivalstvo potrudilo, z obilnimi darovi ublažiti bedo junakov, ki so prešli svojo kri za domovino, a postali pri tem ubožci in s čijih požrtvovalnostjo je bila ustvarjena svobodna in zedinjena naša kraljevina.

Petroleji na Moravskem. LDU. Brno, 20. (ČTU.) »Lidove noviny« poročajo: Pri Ratiskovicah na Moravskem so v globini 550 metrov našli petrolejski vrelec, ki je po kakovosti enak galicijskim petrolejem.

Nemška Avstrija in mirovna konferenca.

LDU. Saint Germain, 17. (DunKU.) — Zakasnelo.) Nemško - avstrijska delegacija je predložila mirovni konferenci svojo 4. noto, kjer obravnava mednarodnopravni položaj Nemške Avstrije. V noti se opozarja na dejstvo, da nekateri izrazi v uvodu in v posameznih členih pogodbe pripuščajo še vedno dvome glede mednarodnopravne osebnosti, s katero naj se sklene pogodba. Nemško-avstrijska delegacija more zastopati samo eno republiko, ki se je ustanovila dne 12. novembra 1918 na ozemlju, kjer prebiva nemško ljudstvo. Osnutek mirovne pogodbe pa govori o nekaki Avstriji, s katero so bili zavezniki zapleteni v vojno, da bi bilo vojevanje za Avstrijo pred prevratom nekaj nepojmljivega, ker je samo dualistična avstro-ogrška monarhija mogla nastopati proti drugim suverenim državam. Nota se pozivlje v tej zvezi na knjigo francoskega pisatelja Louisa Eisenmanna »Le compromis austro-hongrois«. Po prevratu ni bilo niti Avstro-Ogrske, niti Avstrije in nemško-avstrijske republike, ki je bila ustanovljena šele po ustavitvi sovražnosti, kot taka sploh ni bila v vojni z nikomer. V noti se izjavlja nadalje, da Nemška Avstrija ne more izpolniti obveznosti, da odstopi večje število pokrajin, kakor ji to nalaga mirovna pogodba, in sicer zato ne, ker ta ozemlja nikoli niso spadala k njej. O tem pa, da bi prevzela dolgove in obveznosti, ki jih je vzela nase bivša monarhija, ne more biti niti govora. Nemško-avstrijska vlada nikakor ne namerava odkloniti obveznosti, da bi prevzela nanjo odpadajoči del bremen, ki jih je zapustila razpadla monarhija, vendar pa opozarja nato, da se Nemški Avstriji ne more naložiti odškodnina za vsako škodo, ki je bila povzročena v vojni zunaj nemško-avstrijskih mej. Ker se je bojevala avstro-ogrška monarhija in cesarska in kraljeva armada, se more naložiti taka odškodnina samo vsem državam-naslednicam skupno. Sicer so pa države, ki so nastale na avstro-ogrskem ozemlju, soglasno priznale načelo, da tvorijo imetje razpadle monarhije skupno dediščino. Nemška Avstrija nikakor ni edini dedič, zato se je tudi ne sme smatrati za edinega naslednika glede dolgov in obveznosti. Nota vprašuje, katere vodilne misli so tvorile podlago za identifikacijo Nemške Avstrije z Avstrijo, ne pa drugih državnaslednic. Njeno ime, katero so izbrali, hoče pokazati, da nova država obsega samo eno narodnost nekdanje monarhije, ne more biti temu vzrok. Po številu prebivalstva in po razsežnosti ozemlja je Nemška Avstrija najneznatnejša izmed državnaslednic. Tudi lega glavnega mesta čigar obstoj še povečuje težkočo, ne more biti pretveza za tako neenako postopanje. Pravtako krivično bi bilo, kaznovati Nemško Avstrijo za hrabrost, katero so pokazali v vojni volaki nemške narodnosti, tembol, ker so tudi druge narodnosti volno

izpolnile svojo dolžnost. Da se je njim naložila taka dolžnost, je bila velika napaka tedanjih močnikov. H koncu opozarja nota na dejstvo, da so bili ob času vojne napovedi ministru za zunanje stvari, oba njegova glavna sodelovalca in skoro vsi poslanci Madžari. Razen tega so bili Nemci v poslanski zbornici v manjšini in sklepati se je dalo samo, ako se je pridružila še druga nacionalna stranka. V vladi so sedeli vedno tudi Čehi, Poljaki ali Slovenci. Zadnji odstavek note izraža zaupanje Nemške Avstrije v pravičnost mirovnega kongresa, ki ne bo pripustil, da bi se naložila ravno najmanjši, najubožnejši, najmiroлюбnejši in najbolj demokratični izmed vseh držav, nastali na ozemlju bivše monarhije, odgovornost za napake, ki so jih zagrešili ogrski, poljski, češki in slovenski državniki, zato se stavlja izrečna prošnja, naj se odstranijo iz besedila pogodbe vse one določbe, ki izvirajo iz identifikacije Nemške Avstrije s staro monarhijo.

Komunisti v Nemški Avstriji.

LDU. Dunaj, 20. (ČTU.) Včeraj je vladal na Dunaju mir. Akcije komunistov so bile brez uspeha. Enaka poročila so dospela iz Dunajskega Novega mesta in Gradca, kjer so komunisti zadnje dni mirno delovali. Na Dunaju so ukrenili danes zaradi jutrajšnjega pogreba žrtev komunističnega puča dalekosežne varnostne odredbe. Že po polnoči so ojačili posadke posameznih državnih uradov in drugih vladnih poslopih. Splošno upajo, da se bo tudi danes ohranil na Dunaju mir.

Po vojne ujetnike v Sibirijo.

LDU. Dunaj, 17. (DunKU. — Zakasnelo.) Državna komisija za vojne ujetnike in civilne internirance je opustila načrt, ki ga je predložil raziskovalec severnega tečaja in po katerem naj bi se poizkušalo spraviti vsaj del vojnih ujetnikov iz Sibirije skozi Severno Ledeno morje v domovino, ter sprejela projekt kapitana Cramerja, ki je predlagal, da se najame ladja in da se jo opremi z najvažnejšimi živili, oblačili, zlasti pa z medicamenti in s serumom proti legarju. Ladja bo na povratku pripeljala v domovino vsaj del vojnih ujetnikov. Razen tega se name-rava odposlati v Sibirijo še 15 ladij, katere hoče ententa preskrbeti z živili in ki bodo po enaki poti pripeljele domov vojne ujetnike.

Italija zrela za revolucijo.

LDU. Curih, 19. (ČTU.) „Züricher Post“ poroča iz Londona: Angleški socialist Macdonald, ki se je iz Italije vrnil v Švico, izjavlja, da je italijanska socialistična stranka zelo močna. Postopanje allirancev na mirovni konferenci je delavstvo na Francoskem, v Italiji in Švici bolj pognalo v radikalizem, kakor bi to moglo storiti vabljenje enega rodu revolucionarcev. Macdonald smatra, da je Italija zrela ne samo za splošno stavko, marveč tudi za revolucijo.

Morala francoskih finančnikov.

LDU. Pariz, 19. (ČTU.) V francoskih finančnih krogih se razpravlja o odkritih pariških finančnih listov, da so nekateri pariški velefinančniki svojčas podpisovali avstrijska vojna posojila potom slavnatih mož.

Francoska vlada proti delavskemu gibanju.

LDU. Newyork, 17. (DunKU. — Zakasnelo.) Kakor javljajo pariški poročevalci ameriških listov, si prizadeva francoska vlada na vse močnejše načine, da bi obvladala delavsko gibanje vsaj tako dolgo, da bo podpisana mirovna pogodba. Posrežilo se je res, dokončati stavko nastavljenecem podzemeljske železnice, začasno preprečiti generalno stavko in zavleči pričetek stavke rudarjev za 24 ur; toda do sedaj še ni opaziti nikakega olajšanja tega kritičnega položaja. Na vsak način so dosedanje stavke na Francoskem uplivate na mirovno konferenco ter pobudile pri njej željo, da bi Nemčija prostovoljno podpisala mirovno pogodbo.

Do 10. julija mir.

LDU. Ženeva, 19. junija. (ČTU.) „Temps“ poroča: Ententin odgovor na pričakovane avstroogrške protipredloge bo vseboval isti ultimatum, kakor je bil podan Nemčiji. Alliranci so odločeni, da za vsako ceno završijo mirovne pogodbe do 10. julija.

Kronstadt gori.

LDU. London, 17. (DunKU. — Zakasnelo.) Reuter javlja po „Daily Mailu“ iz Helsingfors: Kronstadt-ska trdnjava gori. Nekateri utrdbe so izobesile belo zastavo. Tudi 7 boljševiških bojnih ladij je izobesilo

belo zastavo ter se hočejo udati angleškemu brodogradu.

Vlada v Nemčiji odstopila.

LDU. Berlin, 20. (ČTU.) WU poroča, da je vlada to noč odstopila.

Stranke v Nemčiji za podpis mirovne pogodbe.

LDU. Berlin, 19. (ČTU.) Večina centuruma je za to, da se mir podpiše, socialisti večine so sklenili z dvetretjinsko večino podpis, neodvisni socialisti so brezpogojno za to, tudi med mirovni delegati je gibanje za podpis močno. Razmerje v narodni skupščini je torej nastopno: neodvisni so za podpis s 100 %, Scheidemannovci s 90 %, centurum s 75 %, demokrati s 30 %, glasovi nacionalcev ne prihajajo v poštev.

Generalna stavka na Portugalskem.

LDU. Curih, 20. (ČTU.) „Telegraphenkompanie“ javlja iz Lizbone, da so delavske zveze sklenile generalno stavko.

Wilson tretji kandidat za predsedništvo.

LDU. Pariz, 19. (ČTU.) Po poročilih newyorških listov namerava Wilson v tretjič kandidirati za predsednika.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Orožnik v P. Najboljša instrukcijska knjiga o vseh zakonih in naredbah še sedaj veljavnih s posebnim ozirom na bivšo Kranjsko v nemškem jeziku — je še v zalogi v nekaj izvodih v „Učiteljski tiskarni“. Komad 5 K. Obseg: 300 strani, velika osmerka. — Zglaševanje, šolstvo, občinski red, odgonstvo, lov, varstvo nasadov in poljskih kultur, varstvo ptic, požarno policijski red, stavbni red, nedeljski počitek, gorski vodniki, krošnjarstvo, vodno pravo, ribištvo, cestni in cestni policijski red, poselski red, varstvo živinoreje, živinski potni listi, kužne bolezni itd.

Izdajatelj: Josip Petejan.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh. Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

V Ljubljano potujočemu slav. občinstvu se priporoča Restavracija v Prešernovi ulici šte. 9.

Pridno dekle

Iz boljše hiše, ki je navajeno z otroci občeati, se sprejme kot zanesljiva varuhinja k dvema 2—4 leta starima otrokoma.

Jos. Vouk-a nasl. Rudolf Simonišek. Hrastnik.

Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana sprejme za takojšnji nastop mlajšega uradnega slugo.

Zmožni prosilci naj se predstavijo osebno s spričevali med 10—12 uro dopoldne in 3—5 uro popoldne v pisarni Knaflijeva ulica 13.

Za uvoz in izvoz

teroz imam vedno v zalogi. — Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z 1° referencami. Import in export

FERDO SERT, Maribor, Koroška cesta 21.

Priporočamo tvrdko Sivalni stroji za vsako obrt in redbinsko rabo

Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

ter posamezni deli, igle, olje, potrebščine za šivilje in galanterijo.

Več zmožnih

ključavničarjev, 2 strugarja in 1 modelni mizar

najdejo stalna in dobro plačana mesta pri Kranjski tvornici željeza i bravar-ske robe v Kamniku.

Razglas.

Pri rudniku Brezno - Hudačama trboveljske premogokopne družbe se razpisuje sledeča mesta za takojšnji nastop:

1. enega rudniškega luženirja z dovršeno rudarsko visoko šolo in državno skušnjo;
2. enega jamomerskega poduradnika z rudarsko šolsko izobrazbo, znanjem vseh zadevnih na- in podzemnih merskih del ter leporisanjem;
3. enega računskega poduradnika z dopadljivo pisavo in znanjem vsega materialnega in meznega računstva;
4. treh jamskih paznikov z rudniško šolsko izobrazbo.

Samo prosilci, kateri odgovarjajo pogojem, imajo prakso, so slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožni, naj pošljejo svoje, lastnorčno pisane prošnje s priložitvijo prepisov spričeval — kateri se ne vrnejo — ter z navedbo domovinstva in kedaj morejo službo nastopiti, ter z zahtevo plače, in sicer: za 1. na trboveljsko premogokopno družbo reprezentanco v Ljubljani, za 2.—4. na rudniško vodstvo Brezovohudačama trboveljske premogokopne družbe v Laškem (Spodnje Stajersko).

Angleška čudotvorna mast

hladi, čisti, mehča, izvlači tuje tvarine, prepreči zastrupljenje krvi in operacije. Vpošilja samo proti predplačilu franko K 8.80 za 1 dozo lekarna Thierry-ja v Pregradu, glavna zaloga v Ljubljani R. Sušnik, Marjina trg šte. 5 in vse druge lekarnice.

GOSPODARSKA PISARNA

Dr. Ivan Černe

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6. poslopije LJUDSKE POSOJILNICE.

daje nasvete v vseh gospodarskih zadevah in premoženjskih vprašanjih; izposluje posojila, posreduje prodajo in nakup vrednostnih papirjev in tuje denarja, posreduje pri prodajah in nakupih vseh posestev, izvršuje cenitve in ogleda. Promet z Ameriko. Edina pisarna te vrste v Jugoslaviji.

Uradije od 8.—1/11. ure dop., od 3.—5. ure pop. Vprašajte s pismom. Znamka!

Izjava.

Podpisana obžalujem, da sem obdolžila Alojzija Logar radi mi vzete ga denarja in se mu zahvaljujem za odstopitev od sodniškega postopka Marija Pavelšek, Trbovlje, Loka šte. 224.

Iščejo se

strojarski pomočniki

Aleks. Podbinec, Radeče pri Zidanemmostu.

Sezona maj - september. **Dijetetični sanatorij** Dr. Lavrič. **ROGAŠKA SLATINA** za vse kronične bolezni želodca in črevesa, jeter in ledvic, za vse bolezni preosnove (sladkosečnost ali cukrovka, debelost), za putiko (arthritis urica, uratična dijateza). Okrepčevalne kure za bledične in slabokrvne rekonvalescente po pljučnih, srčnih boleznih in za bolne na živčevju. Dijetetično zdravljenje po metodah prof. Dr. Noordena fizikalna terapija po načinu in običajih svetovnega zdravilišča Wiesbaden-a.

- IVAN JAX in sin - LJUBLJANA Dunajska cesta št. 15. LJUBLJANA Sivalni stroji in stroji za pletenje. Izborna konstrukcija iz tovarne v Linzu. Ustanovljena l. 1867. Vezenje poučuje brezplačno. Pisalni stroji „Adler“ : : KOLESA iz prvih tovarov Dürkopp, Styria, Waffelrad.

Pohištvo za delavska stanovanja iz mehkega lesa. Spalne sobe, jedilnice, sobe za gospode, vseh vrst lesa in oblik. Kuhinjske oprave, železno pohištvo, tapetniške oprave zelo poceni v trgovini pohištva Karl Preis, Maribor, Stolni trg šte. 6. Nakup neprisljen! Ceniki zastoj!

Državno zdravilišče za bolne na pljučih Topoljšica pri Šoštanju. Pričetek sezije 15. junija t. l. Prošnje za sprejem v zdravilišče se pošiljajo „Kuratoriju za upravo zdravilišča Topoljšice“, ki ima svoj sedež v Ljubljani (poverjenišstvo za socialno skrbstvo). Podrobna pojasnila daje „Upraviteljstvo zdravilišča v Topoljšici.“ Več glej v dnevnikih.

Lepa polt lica in rok donša nje lastnikom mnogo prednosti tako v zdravstvenem kot v družabnem pogledu. Fellerjevo popolnoma neškodljivo, preizkušeno „Elsa“ mazilo za varstvo in nego kože odstranjuje nečistočo kože, zajedce, otekline, varuje proti ogrodelosti, pegam, vnetju, gubam, madežem itd. — Lončič močnejše vrste 6 kron. Ovoj in poštnina se posebej računa, vendar najceneje.

Mesto škodljivih mil vzemimo za lica Fellerjevo bljino mlečno milo „Elsa“, koje je tudi danes najceneje, vendar iste dobrote in neškodljivosti kot pred vojno. Boljšega in finejšega mila za nego kože si danes ni možno misliti.

Buine lase moremo doseči samo s Fellerjevim „Elsa“ Tanohina mazilom za rast las. Učvrščuje kožo na glavi, prepreči plešo in prerano osive-lost. Lončič močnejše vrste 6 kron. Ovoj in poštnina se računa posebej in najceneje.

Za vsakdanio nego telesa Fellerjeve „Elsa“ toaletne pastile za umivanje telesa, otročje kopelji, kot ustna voda itd. Cena kartonu 1 krono 50 vin.

Jemljite seboi in nosite vedno v žepu bolečine lajšajoči, hladilni in osvežujoči Fellerjev „Elsa“ mentolni dršek (Migränstift). V leseni zaklopi 2 kroni. — Izvratno proti glavobolu, migreni, rabi se proti ubodom in vrezom. — Voda za oči (col-lyrium) 2 K 50 v. — Kapljice proti zobobolu 2 K 50 vin. — Pravi zagorski preni sok proti kašlju steklenica 4 krona. Fran-covka v steklenicah po 6 kron in 16 kron.

Za želodec prava švedska tinktura, velika steklen. 10 K, balzam (melem) mala steklenica 2 kroni.

Kurja očesa odstrani brez bolečin Fellerjeva turistovska tink-tura „Elsa“ (tekočina) s čopičem 4 krona in turistovski obliž po 4 krona in 2 kroni.

Proti potenju telesa in nog Fellerjev „Elsa“-prašek a pršnikom K 2—. **Redilni prašek za govedo** obljubljen davno znana in po-vpraševana vrsta se zopet dobiva. Ovojček 2 K. Ovoj in poštnina se vedno računa posebej in najceneje, kolikor več se naenkrat naroči, tem več se prihrani. — Naroča se pri lekarnarju **Evgen V. Feller, Stubica**, Elsa trg 252 (Hrvaško Zagorje).

Naznanilo. Tvrdka G. Tönnies, stavbno podjetje v Ljubljani, naznanja, da sta iz tvrdke izstopila gospoda Gustav in Viljem Tönnies, na novo pa je vstopil kot javni družabnik gradbeni svetnik g. Rudolf Tönnies, uradno poverjeni arhitekt in stavbni mojster v Ljubljani, do sedaj gradbeni ravnatelj bosansko-hercegovskega gradbenega delniškega društva v Sarajevu. Tvrdko vodita od 1. maja 1919 naprej gospoda Emil Tönnies in Rudolf Tönnies kot javna družabnika. Tvrdka prevzema v izvršbo napravo projektov, načrtov in stavb vsake stroke, v vrhatalni stavbi pa kot posebnost moderna industrijska poslopja. Vršila bode, kakor doslej, vsa prevzeta dela strogo solidno ter se priporoča za nadaljna naročila. **Stavbno podjetje G. TÖNNIES,** Dunajska cesta 35/c.